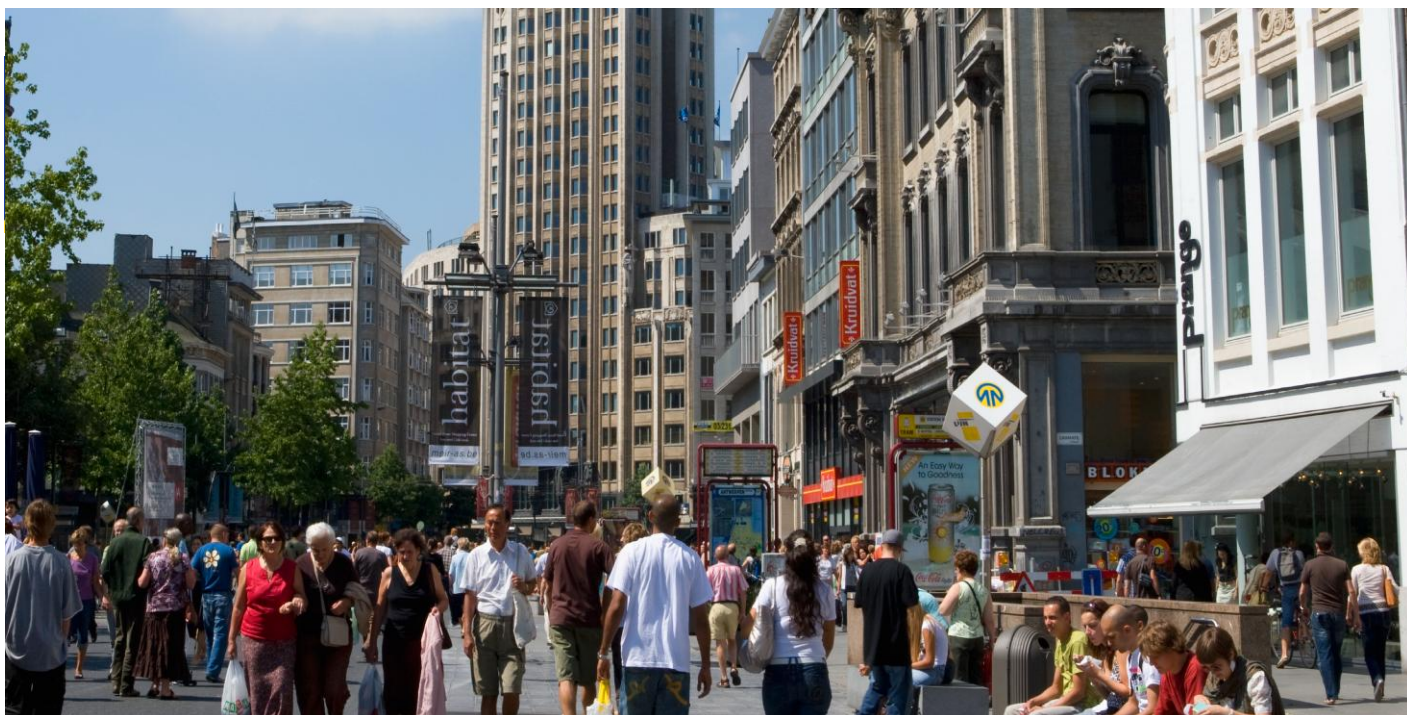

NOVICE URBACT

November 2013

NOVICE URBACT

**POSEBNO POROČILO : JE ZDRAVSTVENA OSKRBA ZA MESTA NUJNO STROŠEK?
KAJ SE JE DOGAJALO NA OPEN DAYS 2013?
ŽUPANJA O ZAPOSLOVANJU MLADIH V ŠPANSKEM AVILESU
KAKO LAHKO MESTA MLADIM POMAGAJO S SOCIALNIMI INOVACIJAMI?**

Je zdravstvena oskrba za mesta nujno strošek?

V časih varčevanja in staranja prebivalstva smo navajeni o zdravstvenih storitvah razmišljati kot o velikem porabniku sredstev. Kaj pa, če kovanec obrnemo? Kaj če bi zdravstvena oskrba postala motor rasti, ki bi podjetjem nudil poslovne priložnosti, mestom pa službe in blagostanje?

Projekt 4D Cities išče pametnejše načine zagotavljanja zdravstvene oskrbe in poslovne priložnosti, ki jih ta lahko ustvari. V njem sodeluje osem evropskih mest: Igualada (Španija), Leeds (Velika Britanija), Novara (Italija), Tartu (Estonija), Plunge (Litva), Jena (Nemčija), Baia Sprie (Romunija) in Eindhoven (Nizozemska). V nadaljevanju predstavljamo cilje in izzive projektnih partnerjev za naslednjih nekaj mesecev.

Do ugodnejših rešitev s pametno tehnologijo

Projekt [4D Cities](#), ki je sedaj v fazi realizacije, stavi na ugodnejše rešitve s pomočjo pametnih tehnologij. Medtem ko je ponudba tradicionalne zdravstvene oskrbe za vse enaka, lahko s pomočjo pametnih tehnologij in visoko tehnoloških industrij razvijemo ugodnejše rešitve, ki so po meri posameznih pacientov in državljanov. Vodilna strokovnjakinja projekta Mireia Sanàbria razlaga, kako to razmišljanje deluje v praksi. »Podjetja lahko razvijejo visoko tehnološka orodja, ki ljudem omogočajo, da ostanejo doma, namesto, da bi več časa preživljali v bolnišnici,« pravi. »Na primer, ljudje z določenimi invalidnostmi lahko preprosto z dotikom tablice vzpostavijo zvezo s klicnim centrom, od koder ljudje s specializiranim znanjem usmerjajo pomoč. Tudi zapestnice s funkcijo GPS se lahko uporabljajo za klicanje pomoči, saj je mogoče z njimi osebo izslediti in k njej poslati pomoč. Vse to so poslovne priložnosti.«

Prva evropska simulirana bolnišnica

V **Igualadi** je osrednji projekt zdravstvene oskrbe simulirana bolnišnica v nekdanji bolnišnični zgradbi, kjer se zdravniki, medicinske sestre in tehniki usposablajo ter razvijajo nove procese, še preden jih uvedejo v pravo bolnišnico. Ta inovativni projekt, ki se bo začel izvajati marca 2014, je prva simulirana bolnišnica v Evropi; njen osrednji namen pa je povečati varnost pacientov z zmanjševanjem napak in izpopolnjevanjem postopkov. Angels Chacón, podžupan Igualade, vodilnega partnerja projekta [4D Cities](#), pravi: »Zasebni sektor je močno vpet v projekt. Mesto nudi v uporabo svojo stavbo, vključena pa so tudi podjetja, ki preizkušajo svoje produkte. Nekatera bodo center opremila, druga želijo tukaj izobraževati svoje zaposlene. Vključene so tudi univerze in poklicne srednje šole, bolnišnica, zdravstveni domovi – veliko akterjev je. Če bi bil projekt financiran samo iz javnega sektorja, ga v časih finančnih rezov ne bi bilo mogoče izpeljati.«

Pacienti so na prvem mestu

To je še en od ciljev mest, vključenih v projekt [4D Cities](#). Osrednje vodilo je, da mestna oblast koordinira dogajanje in dialog med deležniki, kot so univerze in izobraževalni zavodi, podjetja, organizacije za varstvo pacientov ter zdravstvenimi domovi in bolnišnicami. Vsako od partnerskih mest ima drugačne cilje pri uresničevanju idej v lokalnem okolju. **Jena** se želi uveljaviti kot center očesnega zdravstva, zato privablja visoko tehnološka podjetja s področja optike in okulistike, ki bodo služila prebivalcem istočasno pa pripeljala specializirano delovno silo, s katero je mogoč hiter razvoj tega sektorja. **Baia Sprie** v Romuniji poskuša v sodelovanju z zasebnimi podjetji ponovno odpreti mestno bolnišnico ter z njenimi uslugami oskrbovati prebivalce kot tudi nuditi zdravstveno oskrbo turistom, ki mesto obiščejo v smučarski sezoni.

Višja kakovost bivanja za ostarele

Mesto **Eindhoven** vodi s svojo visoko tehnološko ekonomijo in močnim sektorjem raziskovanja in razvoja inovativno zadrugo [Slimmer Leven 2020](#), katere namen je uporabljati tehnologijo za ugodnejšo oskrbo in višjo kakovost življenja za naraščajoč delež starajoče se populacije. **Novarin** adut je tehnološki park, posvečen raziskovanju avtoimunskih bolezni. Mesto išče načine, kako to prednost še bolje izkoristiti ter, kako ta dognanja uporabiti v prid prebivalstvu z novimi modeli zdravstvene oskrbe, z vključevanjem javnega in zasebnega sektorja. Visoko tehnološka podjetja zaznamujejo tudi **Tartu**, estonsko drugo največje

mesto. Tam se nahajajo tudi najboljše univerze in znanstveno raziskovalni centri. Tartu si v projektu prizadeva okrepiti zdravstveni sistem z vključevanjem javnega in zasebnega sektorja. **Plunge** je majhno mesto v Litvi, ki želi z razvojem sistema zdravstvene oskrbe in njegovega poslovnega potenciala pritegniti več delovne sile in družin.

Inovativni načini združevanja storitev

Mesto **Leeds** želi na področju zdravstvene oskrbe postati najboljše mesto v Veliki Britaniji. Letos ustanavlja Leeds »Integrated Health Hub«, celostni zdravstveni center, kjer želi povezati mestno zdravstvo in socialne storitve. Leeds je v začetku oktobra gostil tudi [tretje srečanje projektnih partnerjev](#), kjer so obravnavali integracijo in komunikacijo na različnih področjih zdravstva. Mesto je predstavilo nekaj svojih inovativnih programov, med drugim tudi 40-posteljni rehabilitacijski center za paciente, ki so zapustili bolnišnico, toda še niso pripravljeni na vrnitev domov, skupnostni center za starejše, v katerem delajo prostovoljci in iniciativa, kjer imajo pacienti in njihove družine samo eno pogodbo za vse storitve.

Prostor za izmenjave in izboljšave

V odzivih na srečanje v Leedsu je Mireia Sanàbria povedala: »V Leedsu smo lahko v praksi videli vse štiri gonilnike – zdravstveno oskrbo, podjetja, meščane in znanje. To je bila priložnost videti primere na višji ravni naše 360-stopinjske strategije. Toda, ko se na teh dogodkih pogovarjamo med seboj, ugotavljamo, da je še vedno prostor za izmenjave in izboljšave.« Angels Chacón je dodal: »Veliko smo se naučili o tem, kako v zdravstveni sistem vključevati prostovoljce. V Španiji to ni tako pogosto. Niti pomislili nismo, da bi lahko nekatere storitve izvajali z omrežjem prostovoljcev.«

Naslednji koraki

Partnerji bodo po [zadnjem letošnjem srečanju](#), ki je v začetku novembra potekalo v Jeni, vse svoje moči usmerili v oblikovanje lokalnih akcijskih načrtov, ki jih bodo novembra 2014 predstavili na zaključnem srečanju v Igualadi.

Več

- [4D Cities](#) – Urbactova spletna stran (ang)

Županja o zaposlovanju mladih v španskem Avilesu

4

Urbactov projekt Jobtown raziskuje, kako lahko mesta ustvarjajo priložnosti za mlade. Španski Aviles je eden od enajstih partnerjev projekta. Županja Avilesa – **Pilar Varela** je projektu posvetila veliko pozornosti in podpore, junija se je udeležila tudi Jobtownove mednarodne delavnice. V intervjuju, ki ga je opravil Ian Goldring, vodilni strokovnjak projekta Jobtown, je povedala »kako se je zaposljivost v Avilesu v zadnjih letih spremenila in katere strategije so ubrali v spopadanju z nezaposlenostjo mladih« kot tudi, kaj pričakuje od projekta Jobtown in Urbactove metode.

Aviles s približno 90.000 prebivalci je severno špansko mesto, ki je bilo tradicionalno močno industrijsko in se je sedaj preusmerilo v storitvene dejavnosti, kljub temu pa je precej industrije ohranilo. 8400 prebivalcev je brezposelnih. Ker je mesto manj izpostavljeno dogajanju v gradbenem sektorju ostajajo deleži brezposelnih trdno 4 ali 5 odstotkov pod državnih povprečjem; španski delež brezposelnih znaša 27 %, med mladimi med 18. in 25. letom pa 56 %.

Kako se je zaposljivost spremenila v Avilesu?

Če bi v 70. letih mladega človeka vprašali, kaj pričakuje, da bo delal, bi najverjetneje odgovoril, da bo delal v kateri od velikih industrijskih podjetij ali, da bo delal v javnem sektorju. To se je popolnoma spremenilo. Od tega, da so trg delovne sile obvladovala velika podjetja, se premikamo k temu, da so najpomembnejša mala in zagonska podjetja, ki običajno zaposlujejo 1 – 4 ljudi. To je velik premik, ki ga spremlja tudi premik v miselnosti – ljudje se vse bolj zavedajo, da morajo sami postati del svoje rešitve.

Velike korporacije in industrije so najbolj podvržene selitvam proizvodnje; vse so del ogromnih multinacionalnih struktur in odločitve o njih so sprejete daleč stran, npr. v New Yorku, Ženevi itd., na kar imamo malo ali nobenega vpliva. Ko so takšne odločitve sprejete, se posledice odražajo izjemno hitro. V prihodnje se moramo bolj posvečati aktivnostim, ki so močno povezane z našim območjem. Če so podjetja povezana z določenim območjem, če lastniki izhajajo iz tega območja, ravnavajo drugače; bolj so vezani na prostor kot nekdo, ki sprejema odločitve nekje drugje. To je opaziti v naravnosti lokalnih poslovnežev in sindikalistov.

Kakšno vlogo igra pri spopadanju z brezposelnostjo mladih podjetništvo?

Dandanes preprosto ne moremo več razmišljati v smislu »nekdo me zaposluje, mi daje delo«. Mladi morajo danes razmišljati o možnosti, da si sami ustvarijo delovno mesto. Seveda ne bodo vsi postali samostojni podjetniki, toda vedno več in več se jih bo odločilo za to možnost. Že leta delamo na promociji podjetniške kulture, začeti je treba že v osnovni šoli. Otroci se morajo poučiti o tveganjih, osebni iniciativi, skupinskem delu, kako oceniti in sprejemati odločitve in podobno. Ko so te ideje predstavljene v šolah, 15 % mladih v srednjih šolah izkaže pripravljenost za podjetniško pot. Zanimanja za usposabljanja v podjetništvu je veliko. Kar je še pomembno – če posel propade, je treba ljudem dovoliti, da se poberejo in nadaljujejo. Španska družba ni kot Severna Amerika, kjer je v življenjepisu dobro videti spremembo v karieri ali propad zagonskega podjetja – tam je to dojeto kot koristna izkušnja. Če pri nas posel propade, družba to označuje kot poraz in osebo obsoja. To se mora spremeniti in zdi se mi, da vidim spremembe. Sicer so počasne, saj govorimo o spreminjanju kulture, toda se dogajajo.

Kako lahko lokalna uprava poenostavi ustanavljanje podjetij in samozaposlovanje? Kako lahko podpira zaposlovanje mladih?

Lahko pomaga reševati probleme, ki nimajo ničesar opraviti z dejanskim poslom. Lahko pomaga poiskati primerne poslovne prostore, zmanjšati administrativno delo itd. Mi zagotavljamo usposabljanje in svetovanje za podjetnike, rešujemo administrativne postopke, nudimo investicijski kapital, npr. 3000 € posojila za mala zagonska podjetja.

Lokalna uprava je lahko generator sprememb. Zagonska podjetja, ki prejema takšno podporo, kot jo nudimo mi, imajo veliko nižji delež neuspeha. 77 % podjetij, ki so šla skozi naš poslovni inkubator – La Curtidoro – obstane 3 leta. Po petih letih jih še vedno obstaja 68,8 %. To je dobro. Običajno so deleži propadov zagonskih podjetij veliko višji. Narobe bi bilo reči, da so ekonomska kriza in gospodarske moči takšni, kakršni pač so in da se na da nič narediti. Lokalna uprava mora učinkovito unovčiti svoja sredstva in omrežja, da ima res vpliv.

Sodelujemo tudi z nacionalno in regionalno ravno, saj želimo za skupno mizo posesti ponudnike energije in velike porabnike, da bi se pogodili o ugodnejših pogojih poslovanja, kar bi našim podjetjem omogočilo, da ostanejo konkurenčna.

Brez tovrstnih naporov, bi bil upad zaposlenih veliko večji.

Kar se tiče podpore zaposlovanju, morajo biti naše storitve naravnane na specifične ljudi, gre torej za individualizirano podporo in spremljanje, z ustaljeno kontaktno osebo. Ne samo to, biti mora tudi celostno, saj imajo ljudje redkokdaj samo težave pri iskanju zaposlitve, običajno je to povezano z vrsto drugih težav, kot je npr. bivanje.

Veliko smo storili za združitve naših storitev in torej tudi našega razmišljanja in pristopov. Kljub temu pa ne moremo poiskati zaposlitve vsakomur. Še nekaj časa bomo morali živeti z visoko brezposelnostjo, s tem se je treba soočiti. Ljudem moramo pomagati, da ostanejo aktivni in se ne prepustijo malodušju. Javne službe morajo storiti, kar je le mogoče, da ublažijo posledice brezposelnosti.

Kaj si želite od Jobtowna?

Skupaj z drugimi evropskimi mesti se želimo naučiti, kako graditi in rabiti omrežja, ki so učinkovita in mladim ljudem omogočajo, da najdejo svoje mesto na trgu dela.

Kakšno vlogo igra v tem partnerstvo – temeljna Urbactova metoda?

Javne službe morajo sodelovati s ključnimi ekonomskimi in socialnimi akterji na svojem območju, z njimi morajo najti skupni jezik in na tem temelju graditi.

Ravno ta mesec je občina podpisala novo pogodbo – Avilés Acuerda – z lokalnim združenjem delodajalcev in z glavnim sindikatom, aktivnim na tem območju, s katerim smo vzpostavili strateško vizijo mesta.

Z regijo sodelujemo v programu, ki smo ga skupaj ustanovili, s katerim podpiramo mlade pri iskanju prve zaposlitve. Podjetja, ki sklenejo pogodbo z občino, so zavezana sledenju praksam, ki so naklonjene zaposlovanju mladih.

Kaj je značilno za vaš pristop k partnerstvu?

Verjamem, da moramo javna sredstva porabljati kar najučinkoviteje in, da bi to res počeli, smo primorani sodelovati z gospodarskimi in socialnimi akterji – vedno bolj uporabljamo ta pristop.

Občina je kot lokalni akter v najboljšem položaju, da združi različna partnerstva in participatorne procese ter zagotovi koherenco in komunikacijo med njimi. Za tak način dela moramo biti koherentni, potrpežljivi in graditi zaupanje – v take stvari se je treba podati brez predsodkov in graditi na zaupanju, brez tega se stvari ne zgodijo.

Pripravištva v dualnem izobraževalnem sistemu so v Evropi vroča tema; kakšna je perspektiva v Avilesu?

Lokalna uprava lahko olajša povezovanje med izobraževalnimi ustanovami in podjetji – ker imamo lokalno znanje, ki je za to potrebno. Igramo posredniško vlogo. V preteklosti smo imeli zelo razvit sistem pripravništev, vendar se je v 80. letih popolnoma razsul. Toda ne moremo se kar vrniti v preteklost. Zdaj se zgledujemo zlasti po nemškem modelu dualnega izobraževanja. Vendar smo še na začetku, zato je težko podati kakršnekoli zaključke. V naslednjih letih, ko bodo reformni predlogi stopili v veljavo, bo postala slika veliko bolj jasna. Toda vseeno bi želela dodati, da je usposabljanje na samem delovnem mestu po naših izkušnjah pozitivno tako za delodajalce kot delojemalce.

V luči uvajanja dobrih praks s področja usposabljanja in dualnega izobraževanja bo treba odpraviti rigidnost, ki sedaj obstaja v poslovni praksi in v sindikatih. Tudi izobraževalne ustanove bodo morale biti fleksibilne in se prilagoditi spreminjajoči se realnosti. Izobraževanje in usposabljanje se morata hitreje odzivati na dogajanje na trgu dela. Odnosi med zaposlovanjem, izobraževanjem in usposabljanjem morajo biti tesnejši in stalnejši. Lokalna oblast lahko stori veliko za tovrstne odnose. Pri projektu Jobtown to uresničujemo z uporabo participacije.

Ali so težave v percepciji?

Pomembna družbena sprememba, ki jo sedaj opažamo je, da se spet vse več vrednosti pripisuje poklicnemu izobraževanju. Poklicno izobraževanje dolgo časa ni imelo ugleda – dojetje je bilo kot nekaj za ljudi, ki ne morejo biti boljši, kot drugotna možnost. To se sedaj spreminja. Veliko diplomantov išče poklicno usposabljanje, ta strategija je sedaj v porastu. Na splošno imamo veliko diplomantov in premalo kvalificiranih na tehničnih področjih.

Kako so lahko mladi kot ciljna skupina smiselno vključeni v sprejemanje odločitev o »svojih« politikah in programih?

Še več je treba storiti, da bo mnenje mladih samih slišano, to je ena od stvari, na kateri želimo delati v projektu Jobtown. Zelo koristno se nam zdi imeti mlade informatorje, to so mladi, ki so v stiku z drugimi mladimi, jih obveščajo o tem, kaj se v mladinski politiki dogaja in zbirajo informacije o pogledih in skrbih mladih ljudi.

Mladi imajo veliko razumnih predlogov – npr. da bi moralo obstajati usposabljanje, kako se vesti na

razgovoru za delo in kako na intervjuju najučinkoviteje predstaviti svoj življenjepis. To je dobra in praktična ideja.

Kakšen vpliv ima izseljevanje mladih na Aviles?

Veliko visoko izobraženih mladih se izseljuje, za nas je to izguba, za njih pa to pomeni rast in izkušnje. Verjamem, da se jih bo veliko vrnilo s koristnimi izkušnjami – dobro bodo govorili druge jezike, imeli bodo delovne izkušnje itd. Izseljevanje ni takšno kot v 60. letih, takrat so bili mnogi izseljenci polpismeni in so opravljali nižja dela. Zdaj so to inženirji in podobno.

Tukaj v Asturiasu imamo primer iz preteklosti – »Indianos«, ljudje, ki so v 19. stoletju v iskanju

Kaj se je dogajalo na OPEN DAYS 2013?

OPEN DAYS – Evropski teden regij in mest je letni štiridnevni dogodek na temo regionalne politike EU, ki ga organizirajo evropske institucije. Vsako leto oktobra ga v Bruslju obišče 6000 udeležencev, odvije se več kot 100 delavnic in razprav, razstav in možnosti za mreženje. V znamenju nove časovnice proti strategiji Evropa 2020 so letošnji OPEN DAYS potekali pod sloganom »Evropske regije in mesta na startu za 2020«. URBACT je bil v dogodek aktivno vpet z delavnicami in skupno razstavo v sodelovanju s programi INTERACT, INTERREG IVC in ESPON.

Delavnica – več služb, boljše mesta in regije

10 % evropskega prebivalstva je nezaposlenega. V nekaterih regijah je polovica mladih brez dela. Potrebni je več služb (skoraj 18 milijonov), če želimo doseči cilje EU2020.

Na tej delavnici, ki je potekala 8. oktobra, so udeleženci razpravljali o tem, kako lahko regije in mesta ustvarijo več služb. Preučili so ključne izzive ter na podlagi izkušenj iz programov ESPON, INTERACT, INTERREG IVC in URBACT predstavili, kaj deluje in kaj ne.

Po uvodni predstavitvi širše slike in nekaj splošnih sporočilih programov, so predstavniki projektov in programov razpravljali o svojih izkušnjah pri ustvarjanju inovativnih rešitev za te kompleksne izzive.

bogastva odšli v Ameriko in se nato vrnili domov. Ti ljudje so tukaj zgradili veliko šol in kulturnih ustanov ter s seboj prinesli ogromno znanja. Ti mladi ljudje so morda naši novi »Indianosi«.

Več

- [JobTown](#) – Urbactova spletna stran (ang)
- [Special report - Jobtown Local Partnership for Youth Employment Opportunities](#) – Urbactova spletna stran (ang)
- [Jobtown First Newsletter](#) – PDF, ang

Soglasni zaključek je bil, da je nujen večplastni pristop – tak, ki upošteva ljudi, njihova znanja in gospodarstvo, vključevati mora gospodarsko, zaposlitveno in podjetniško agendo ter zahtevati nove oblike sodelovalnega vodenja in vladovanja. »Glede na to, da ostajajo službe in rast osrednji evropski izzivi, je bilo zelo zanimivo deliti nekatere izkušnje štirih evropskih teritorialnih sodelovalnih programov (URBACT, INTERREG IVC, INTERACT in ESPON),« so povedali predstavniki programov ob koncu delavnice.

Delavnica – inovatorji uresničujejo Evropo 2020

Mesta so ključni akterji pri uresničevanju ciljev Evrope 2020. Toda, kako dobro so opremljena za spremembe, ki bodo prinesla pametnejša, bolj zelena in vključujoča urbana okolja? Ta delavnica je gradila na Urbactovih izkušnjah. Na njej so bili predstavljeni praktični primeri, kako lahko mesta spodbujajo spremembe, kako oblikujejo, uresničujejo in nadzirajo urbane rešitve. Pokazano je bilo, kako lahko mesta postanejo inovatorji, ki generirajo nove ideje, dosegajo specializirano znanje, krepijo bazo dobrih praks, razvijajo nova partnerstva in koprodukcijske procese, pametno financirajo, itd. Delavnica je udeležence izzvala, da razgibajo svoje strategije usmerjanja urbanih sprememb.

Govorci so sklenili, da igrajo mesta v premagovanju modernih izzivov novo vlogo. Odprta morajo biti za spremembe, misliti in delovati drugače, z dolgoročno perspektivo. Vzpostaviti morajo boljše vladovanje ter sodelovanje z meščani, zasebnim sektorjem in civilno družbo kot tako. Mesta morajo biti odprta za zunanji svet, povezovati se morajo v omrežja z mesti po Evropi, da vidijo, kaj se dogaja drugje, zbirati morajo prakse in jih poskusiti prilagoditi na lokalno okolje.

Razstava 100 EUrbanih rešitev

Organizatorji dogodka OPEN DAYS so povabili URBACT, INTERREG IVC, INTERACT in ESPON, da prispevajo k razstavi dobrih praks pametnega, trajnostnega in vključujočega urbanega razvoja. Razstavo je 8. oktobra uradno odprl komisar Johannes Hahn.

Cilj razstave je prikazati urbane rešitve, ki temeljijo na študijah primerov, in prenosljive dobre prakse. Izbrani projekti, objave in informacijske stojnice vseh štirih programov so bili razstavljeni v šestem nadstropju v zgradbi Odbora regij.

Udeleženci so se imeli zahvaljujoč [interaktivnemu zemljevidu](#) možnost poučiti o Urbactu, mrežili so se s strokovnjaki in projektnimi partnerji. Prav tako so sodelovali v Urbactovi twitter kampanji »Tag Your Ideal City« (Označi svoje idealno mesto) kot tudi v Urbactovem fotografskem natečaju o evropskih prestolnicah, znanih zgradbah, idejah urbanega razvoja, nasprotjih urbane regeneracije, novostih v urbanem transportu in socialnih procesih, katerega pobudnik je bil Ivan Tosics.

Več

[OPEN Days](#) – spletna stran Urbact (ang)

Kako lahko mesta mladim pomagajo s socialnimi inovacijami?

To je ključni izziv, ki se ga loteva poročilo »[Supporting Urban Youth Through Social Innovation: Stronger Together](#)« (Podpiranje urbanih mladih s socialnimi inovacijami: močnejši skupaj), ki je del serije tematskih poročil »**Cities of Tomorrow: Action Today**«. Poročilo, ki sta ga spisala **Eddy Adams in Robert Arnkil** poudarja vlogo mest in občin, saj so te instrument demokratičnega vladanja, ki je državljanom najbližje.

Izzivi in priložnosti

Poročilo »Cities of Tomorrow« Evropske komisije in Generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko 2011 poudarja izzive, s katerimi se evropska mesta srečujejo pri integriranju mladih.

Po besedah Adamsa in Arnkila je »zaposlitvena kriza pomemben aspekt, vendar to še ni vse. Velik delež mladih Evropejcev je bil izven izobraževanja, zaposlitve in usposabljanja že pred trenutno finančno in gospodarsko krizo, medtem ko je bil velik delež tistih, ki so v Londonu protestirali leta 2011 (potem ko je policija 4. avgusta 2011 v Tottenham ustrelila Marka Duggana) zaposlenih. Za razpravo o novem prekariatu, ki je družbeno izkoreninjen in ekonomsko ranljiv, se skriva tveganje pojava odtujenega dela družbe, ki ne deli večinskih vrednot.«

Kako se lahko tega problema lotimo s sredstvi, ki nenehno kopnijo, in istočasno podpremo koncept kohezivnega evropskega mesta? Avtorja v Urbactovem poročilu pravita, da je pomemben del rešitve krize mladih preobrazba javnih storitev. Lokalne oblasti igrajo po mnenju avtorjev vitalno vlogo iz dveh razlogov: prvič, kriza je izpostavila meje moči javnih storitev in drugič, kot stopnja vladanja, najbližje skupnostim, lahko mobilizirajo deležnike in skupaj z državljanji ponovno izgradijo odnose zaupanja.

Pogoji za spodbujanje socialnih inovacij

Čeprav je termin »socialna inovacija« nov, koncept ni. Adams in Arnkil v poročilu razlagata, da mesta po Evropi za spopadanje s kroničnimi družbenimi problemi že sedaj uporabljajo tehnike, kot so koprodukcija, pridobivanje novih idej in pametno financiranje. »To poročilo prepoznava pogoje, ki spodbujajo socialne inovacije in vedenja, ki jih oblikujejo,« pravita.

- **Pridobivanje novih idej**

Razsvetljene občine pričnejo s predpostavko, da ne vedo vsega. Gre za prevračanje prepričanja, da strokovnjaki vse vedo najbolje, in zavedanje, da je mnenje zaposlenih, ki so v nenehnem stiku z državljanji in mnenje državljanov (koristnikov storitev) izjemne vrednosti. Temu v Mindlabu pravi ideacija, angl. ideation. Grajenje zaupanja s temi deležniki je ključno. Tovrstni primeri iz Barcelone, Nantesa in Swindona kažejo, kako pomembno je, da lokalni voditelji spodbujajo in pridobivajo sveže zamisli.

- **Dostop do specializiranega znanja/nenavadnih osumljencev**

Dodano vrednost prispevajo različne perspektive. V Urbactove projekte vključena mesta kažejo, kako pomembno je na probleme gledati iz različnih perspektiv. Berlin, Riga in Kopenhagen kažejo, da lahko netradicionalni akterji – t.i. nenavadni osumljenci, pomagajo najti rešitve skozi svoje podrobno razumevanje življenj strank oz. koristnikov storitev. Sodelovanje kopenhagenske pisarne za zaposlovanje z antropologji je pokazalo, kako lahko poslušanje strank vodi k relativno majhnim prilagoditvam in zelo dobrim rezultatom.

- **Baza novih podatkov**

Swindon je svoje družinske storitve preoblikoval na podlagi raziskave o svojih storitvah. Ta je pokazala, da kljub temu, da so za nekatere družine porabili do 300.000 evrov niso imeli nobenega vpliva. Oboji, tako zaposleni svetovalci kot tudi družine, so se znotraj obstoječega modela počutili nemočne. Pomembno je torej spraševati prava vprašanja, se osredotočati na ključne podatke in vedeti, kako lahko učinkovito uporabimo podatke, rezultate raziskav.

- **Koprodukcija**

Osnovni cilj socialnih inovacij je aktiviranje vseh deležnikov k izboljševanju strukture storitev in izvajanju teh, z namenom ustvarjanja boljših rezultatov. Koprodukcija je ključ do tega, vendar se ne zgodi kar tako. Mesta, kot je Rotterdam, so razvila sveže in spodbudne načine, kako vključiti deležnike, še zlasti mlade, preko platform, kot je tematsko omrežje Urbactovega projekta [My Generation](#).

- **Novi načini nujenja storitev**

Vključevanje oddaljenih, neaktivnih, prikrajšanih državljanov je lahko za javne storitve zelo težavno. Ponovno izgrajevanje zaupanja je pomemben faktor pri spodbujanju socialnih inovacij. Socialna podjetja lahko pri tem igrajo ključno vlogo; tako je bilo v Swindonu, kjer so v stanovanjski kompleks vključili osebe, da bi vzpostavili odnos s težavnimi

družinami. Tako so zagotovili podlago za inovativne storitve, h katerim je prispevala tudi lokalna oblast.

- **Pametno financiranje**

Vedenje sledi financiranju. V zvezi s problemi mladih je očitna potreba po popolni mobilizaciji sredstev. Mestni strokovnjaki trdijo, da je potrebno preseči rigidne silosne strukture in omogočiti bolj ciljno in fleksibilno financiranje. Za zagotavljanje primernih storitev je potreben visoko razvit način naročanja, saj lahko mesta uporabijo svojo pogajalsko moč in oblikujejo dobro oskrbno prakso, tako je npr. storil Nantes.

Ekosistem socialnih inovacij

Adams in Arnkil razlagata, da »zdaj, ko bi zares potrebovali navdih in sveže mišljenje, je kriza sprožila konservativno klimo, ki odvrča od tveganj. Kot poudarjeno, je nujno, da so voditelji sedaj pogumni in vizionarski ter, da se zavzemajo za inovacije. Voditelji morajo tudi sodelovati, navdihovati in uresničevati svoje besede. V prihodnosti se bo za uspeh potrebno premakniti od običajnih inovacij k zavestnemu in sistemskemu pristopu k obnovi javnih storitev. Ob tem se postavlja vprašanje, kako lahko javni sektor spodbuja, razvija in uresničuje nove storitve. Treba bo opraviti več raziskav in potrebne bo več volje za sprejemanje težkih odločitev na podlagi trdnih dokazov. Prav tako bo treba spremeniti odnos do tveganja. Več eksperimentiranja neizogibno pomeni tudi več možnosti za neuspeh, kot bi javnemu sektorju ustrezalo. To pomeni razvijanje prostorov in procesov, ki dovoljujejo nastajanje novih idej, njihovo testiranje na manjših vzorcih, evalvacijo in šele potem njihovo uresničitvev. Spirala socialnih inovacij organizacije [Young Foundation](#) prikazuje ključne stopnje v tem procesu, za katerega so značilni eksperimentiranje, testiranje in nenehno učenje.«

»Cilj so systemske spremembe, ki vodijo do boljših storitev, boljših rezultatov in ustvarjajo višja povračila investicij javnega sektorja. Manj verjetno je, da bi širše rezultate dosegli z množenjem dobrih praks, pomembnejše je izgrajevanje lokalnih zmožnosti, procesov učenja in nenehno izboljševanje storitev.«

Kaj lahko mesta storijo?

Po mnenju avtorjev je »to poročilo namenjeno predvsem mestnim menedžerjem in izvoljenim predstavnikom. V kriznih časih imajo morda občutek, da ne morejo veliko storiti, toda to ni res. Čeprav so javna sredstva pod pritiskom, še vedno predstavljajo med 40 in 50 % nacionalnega BDP.

Občine, kot najbolj lokalna oblika vladanja, imajo legitimno vlogo pri uporabi teh sredstev za reševanje najbolj perečih problemov, kot je nezadovoljstvo mladih.

»Morajo pa ta sredstva bolje unovčiti, tudi z odpravljanjem struktur, ki povzročajo neučinkovitost in potrato. Mesta morajo najti načine, kako podpreti najbolj depriviligirane mlade. Einstein je neumnost definiral kot ponavljanje enih in istih stvari in pričakovanje različnih rezultatov. Status quo ni možnost. Ponovno se obračamo na vodenje. To je priložnost za občine, da premislijo svojo vlogo, da se spremenijo v mediatorje omrežij in posrednike informacij. Za to bodo potrebni novi odnosi, nove spretnosti in spremenjena vedenja. V negotovih časih je to strašljiv razgled. Toda, nagrada je izjemna in sedaj je čas pravi.«

V poročilu je navedeno, da »bodo evropski strukturni skladi posebej podprli socialne inovacije in nove programe. Kar je dodatek k obstoječim evropskim sredstvom in priložnostim, kot je Horizon 2020, ki bodo prav tako financirali socialne inovacije. Sedaj je na mestih, da si pridobijo svoj delež teh sredstev za rast socialnih inovacij«. Zaključila sta z mislijo, »da si to poročilo, skupaj z Urbactovimi ukrepi izgrajevanja lokalnih zmožnosti, prizadeva evropskim mestom pomagati pri tem procesu.«

Več

- [Supporting Urban Youth Through Social Innovation: Stronger Together](#) – PDF (ang)
- [Series of URBACT thematic reports "Cities of Tomorrow: Action Today"](#) – Urbactova spletna stran (ang)

URBACT II

URBACT is a European exchange and learning programme promoting sustainable urban development.

It enables cities to work together to develop solutions to major urban challenges, reaffirming the key role they play in facing increasingly complex societal challenges. It helps them to develop pragmatic solutions that are new and sustainable, and that integrate economic, social and environmental dimensions. It enables cities to share good practices and lessons learned with all professionals involved in urban policy throughout Europe. URBACT is 181 cities, 29 countries, and 5,000 active participants

www.urbact.eu/project

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

